

Zápis ze XVI. Valného shromáždění České meteorologické společnosti konaného dne 29. 5. 2002 v Praze

Jednání XVI. Valného shromáždění zahájil předseda ČMeS prof. Jan Bednář, další průběh jednání řídil RNDr. Milan Šálek. Konstatoval, že není přítomen potřebný počet členů (bylo přítomno 22

členů), a přerušil proto v souladu se stanovami na jednu hodinu jednání. V té době vyslechli přítomní přednášku prof. Bednáře o současné problematice výchovy a vzdělávání v meteorologii.

Po přednášce bylo jednání opět zahájeno a dále probíhalo podle programu :

1. Volba mandátové a návrhové komise.
2. Zpráva o činnosti ČMeS za uplynulé funkční období 1999 - 2002.
3. Zpráva o hospodaření.
4. Zpráva revizní komise.
5. Diskuse k předneseným zprávám a udělení absolutoria odstupujícímu výboru.
6. Představení nového Výboru ČMeS složeného ze zástupců zvolených na pobočkách.
7. Program další činnosti ČMeS.
8. Různé.
9. Přijetí usnesení.

Ad 1: Do mandátové komise byli zvoleni Tomáš Halenka a Patrik Lacina; do návrhové komise byli zvoleni Bořivoj Sobíšek a Jan Munzar.

úctu ČMeS k 30. 4. 2002 je 50 678,72 Kč, na účtu s obnovováním je uloženo 20 000,- Kč.

Ad 2: Zprávu o činnosti přednesl prof. Bednář (str. 4), doplnili ji předsedové poboček. Tomáš Halenka (pobočka Praha) informoval o cyklech přednášek, Karel Krška (pobočka Brno) podrobněji zmínil spolupráci s Českou astronomickou společností.

Ad 4: Zprávu revizní komise přečetl Milan Šálek za nepřítomného a omluveného Jaroslava Ježe (viz str. 3). Revizní komise provedla revizi hospodaření na účtu (22. 2. 2002) i v pokladně (4. 3. 2002). Neshledala žádné závady, považuje hospodaření s prostředky ČMeS za účelné a odpovědné.

Ad 3: Zprávu o hospodaření přednesla hospodářka Helena Vondráčková (viz str. 3). Zůstatek na

Před diskusí požádal Jan Bednář přítomné o **uctění památky zesnulých členů ČMeS**,

prof. Ing. Vladimíra **Havlíčka**, DrSc., RNDr. Štefana **Petroviče**, RNDr. Otto **Šebka**, Ing. Jiřího **Vašiny**,
RNDr. Dany **Vítkové**, CSc..

Ad 5: Helena Vondráčková připomněla výši členských příspěvků (150,- Kč, důchodci 75,- Kč) a informovala o vývoji členské základny. I když počet členů zůstává prakticky stejný, členská základna se mění (16 nových členů, 17 členů ČMeS opustilo).

Jan Bednář vysvětlil důvody vrácení částky 1 336,80 Kč z dotace AV ČR v r. 2000.

Vilibald Kakos připomněl čestné členy ČMeS, v současnosti jsou jimi doc. Jaroslav Kopáček, Antonín Dřevíkovský a prof. R. S. Scorer (GB).

Bořivoj Sobišek připomenul výměnu členských legitimací. Výměna by měla proběhnout do konce r. 2002.

Valné shromáždění udělilo odstupujícímu výboru jednomyslně absolutorium.

Ad 6: Pro následující období bude výbor společnosti pracovat v tomto složení:

Prof. RNDr. Jan **Bednář**, CSc. - předseda
RNDr. Josef **Štekl**, CSc. - místopředseda, pobočka Praha
RNDr. Milan **Šálek** - místopředseda, pobočka Brno
Ing. Zdeněk **Mrkvica** - místopředseda, pobočka Hradec Králové
Mgr. Eva **Žižková**, CSc. – vědecká tajemnice
RNDr. Helena **Vondráčková**, CSc. - hospodářka
Mgr. Michal **Janouch**, PhD., pobočka Hradec Králové
RNDr. Ladislav **Metelka**, PhD., pobočka Hradec Králové
RNDr. Miroslav **Kolář**, CSc., pobočka Brno
RNDr. Karel **Krška**, CSc., pobočka Brno
RNDr. Radan **Huth**, DrSc., pobočka Praha, náhradník.

Dále bylo Valné shromáždění seznámeno se **složením výborů poboček:**

Brno:

Ing. František **Hudec**, CSc.
RNDr. Miroslav **Kolář**, CSc.
RNDr. Karel **Krška**, CSc.
RNDr. Jan **Munzar**, CSc.
RNDr. Milan **Šálek**

Hradec Králové:

RNDr. Ladislav **Metelka**, PhD.
Ing. Zdeněk **Mrkvica**
Mgr. Michal **Janouch**, PhD.
RNDr. Karel **Vaniček**, CSc.
Ing. František **Chylík**

Praha:

RNDr. Tomáš **Halenka**, CSc.
RNDr. Vilibald **Kakos**
Mgr. Jan **Macoun**, PhD.
Ing. Patrik **Lacina**
RNDr. Pavel **Sedlák**, CSc.

Ad 7: Jan Bednář nastínil program činnosti pro další období. Uvedl, že ČMeS bude pokračovat v osvědčených činnostech, tj. cykly přednášek, pořádání seminářů, udržování kontaktů se slovenskými meteorology, vydávání Zpravodaje, účast na činnosti EMS. Uvedl, že za pokus by stála snaha o renovaci meteorologického slovníku a jeho vydání v elektronické podobě. Vyzval členy ČMeS k větší aktivitě při využívání a naplňování webovských stránek společnosti a Věstníku. V diskusi byla oceněna iniciativa pražské pobočky zařazovat na úvod přednáškových akcí aktuální informace.

Ad 8: Jaroslav Kopáček v souvislosti s ukončením činnosti Společnosti pro šíření meteorologických informací veřejnosti vyzval k úsilí o popularizaci meteorologie a ke korekci některých meteorologických prezentací, zejména v soukromých TV. Byl vznesen dotaz na webovou adresu stránek ČMeS (<http://www.chmi.cz/poboc/BR/metspol/metspol.html>). V té souvislosti bylo upozorněno, že mladá generace má zájem o informace na internetu. Vilibald Kakos upozornil na vysílání z "Dějiny meteorologie" v Českém rozhlasu a na knihu Utajené dějiny podnebí. Tomáš Halenka připomenul, že by ČMeS měla usilovat o kolektivní členy.

Na závěr přijalo Valné shromáždění jednomyslně usnesení, které zpracovala návrhová komise (viz str. 5).

Zapsala: Mgr. Eva Žižková, CSc.

Schválil: prof. RNDr. Jan Bednář, CSc.

Praha, 30. 5. 2002

Zpráva o hospodaření v období mezi Valnými shromážděními ČMeS (od 11. 5. 1999 do 30. 4. 2002)

	11.5.-31.12.1999	2000	2001	1.1.- 30.4.2002
zůstatek na účtu k počátku období	58 346,31	44 063,13	50 132,75	50 678,72
Příjmy:				
dotace AV ČR	0,-	10 000,-	10 000,-	0,-
příspěvky členů	4 750,-	26 050,-	22 000,-	16 238,01
úrok po zdanění	827,37	976,43	776,69	70,55
konferenční poplatky	15 000,-	17 600,-	18 300,-	0,-
zůstatek hotovosti konference	224,70			
celkem	20 802,07	54 626,43	51 076,69	16 308,56
Výdaje:				
mzdy	0,-	0,-	0,-	0,-
finanční náklady	0,-	0,-	0,-	0,-
ostatní osobní náklady	8 180,-	10 690,-	7 500,-	0,-
ostatní náklady	26 905,25	35 030,01	38 478,02	2 910,60
vrátka dotace	0,-	1 336,80	0,-	0,-
výběr v hotovosti (do pokladny)	0,-	1 500,-	4 552,70	0,-
celkem	35 085,25	48 556,81	50 530,72	2 910,60
rozdíl	-14 283,18	+6 069,62	+545,97	+13 397,96

Od 6. 12. 1996 je 20 tis. Kč uloženo na vkladovém účtu (od 8. 4. 1998 s obnovováním).

V Praze dne 28. května 2002

RNDr. Helena Vondráčková, CSc., hospodář ČMeS, v. r.

Revizní zpráva

V uplynulém funkčním období byla pravidelně za každý kalendářní rok prováděna revize hospodaření společnosti. Jejím předmětem byla kontrola peněžního deníku, příložených dokladů výdajových i příjmových, porovnání s výpisy z účtu a posuzování účelnosti vynakládaných prostředků. V posledním roce, po zavedení pokladny v listopadu roku 2000, i kontrola pokladního deníku, potřebných dokladů a hotovosti v pokladně. Kontroly byly prováděny vždy ve spolupráci s hospodářkou společnosti RNDr. Vondráčkovou a paní Kodadovou, pověřenou vedením peněžního deníku.

Při kontrolách nebyly shledány žádné závady. Občasný výskyt drobných nedostatků formálního charakteru byl operativně řešen na místě. O každé kontrole byl pořízen zápis, který byl vždy předán předsedovi společnosti.

Poslední revize peněžního deníku byla provedena 22. 2. 2002. Celkový zůstatek ve výši 50 678,72 Kč

souhlasí se zůstatkem na výpisu č. 62 ze dne 31. 12. 2001 od peněžního ústavu. Na podúčtu společnosti je nadále částka 20 000 Kč. Poslední revize pokladního deníku byla provedena 4. 3. 2002. Celkový zůstatek ve výši 601,90 Kč souhlasí se zůstatkem hotovosti v pokladně.

Hospodaření s peněžními prostředky je účelné a odpovědné, doklady jsou řádně vedeny. Nebyly shledány žádné závady.

za revizní komisi: Ing. Jaroslav Jež

Doplnění:

V průběhu června 2002 provedl Finanční úřad v Praze-Modřanech kontrolu čerpání dotace AV ČR a hospodaření s ní za roky 1999 a 2000. Kontrolou nebyly zjištěny neoprávněně zadržené nebo použité prostředky ze státního rozpočtu.

H. V.

Zpráva o činnosti ČMeS za období červen 1999 – květen 2002

Kvantitativně nejrozsáhlejší aktivitou byla ve zmíněném období přednášková činnost. V sídlech poboček se uskutečnilo přes 60 akcí tohoto druhu. V Praze se již ustálila tradice každoročního jarního a podzimního přednáškového cyklu po ca šesti přednáškách. V Brně a Hradci Králové probíhají přednášky během roku volnějším způsobem. Většina těchto akcí byla věnována aktuálním meteorologickým tématům a doprovázena rozsáhlou diskusí mnohdy nabývající charakteru malých seminářů.

Další významnou aktivitou bylo pořádání každoročních tradičních třídních seminářů. V roce 2001 proběhl seminář věnovaný mezometeorologickým problémům a tématům v Seči u Chrudimě, v roce 2000 seminář o meteorologických aplikacích v národním hospodářství (Pasohlávky u Mikulova) a v r. 1999 seminář o výhledech a perspektivách meteorologie v 21. století (Radostovice u Mladé Vožice). Těchto akcí se zúčastňuje kolem stovky účastníků, počty referátů se pohybují mezi dvaceti až třiceti. Jako spolupořadatelé se tradičně podílejí: Český hydrometeorologický ústav, Ústav fyziky atmosféry AV ČR, katedra meteorologie a ochrany prostředí MFF UK v Praze. Na rok 2002 je připraven na říjen seminář věnovaný problematice letecké meteorologie (Radostovice). Zvláštní zmínky si nepochybně zaslouží všeobecně oceňovaný a uznávaný přínos těchto seminářů k rozvoji česko-slovenských kontaktů v meteorologii.

K udržení a rozvíjení vnitřních informačních toků a ke kontaktu s členskou základnou významně přispívá „Věstník ČMeS“, který byl vydáván dvakrát ročně.

Velice významnou událostí pro celou českou i slovenskou meteorologii bylo v roce 2001 reprezentativní vydání „Dějin meteorologie v Českých zemích a na Slovensku“. Vydavateli jsou nakladatelství Univerzity Karlovy „Karolinum“ a Český hydrometeorologický ústav, autoři: Karel Krška a Ferdinand Šamaj. Česká meteorologická společnost má na vytvoření tohoto díla značný iniciační a organizační podíl.

Novou kvalitou zasahující podstatně do života ČMeS byl v právě uplynulém období vznik „Evropské Meteorologické Společnosti“ (EMS) vytvořené jako mezinárodní sdružení národních meteorologických společností v evropských zemích spolu s dnes již dlouhou řadou přidružených institucí, mezi nimiž je z české strany i Český hydrometeorologický ústav.

V čele EMS je šestičlenná Rada (Council) tvořená třemi stálými členy (V. Británie, Francie, Německo) a třemi nestálými členy střídajícími se po třech letech a reprezentovanými předsedy národních meteorologických společností. Od r. 2001 je takovým nestálým členem ČMeS, jejíž předseda se zúčastnil dosud uskutečněných tří zasedání Rady (Praha v březnu 2001, Budapešť v září 2001, Paříž v dubnu 2002). Příští zasedání se má uskutečnit v listopadu 2002 v Bruselu. Je jistě potěšitelné, že organizace zasedání Rady EMS v Praze, kdy hostitelem byla ČMeS, se setkala s velmi příznivou odezvou a upřímnými pozitivními oceněními. Delegáti ČMeS se dále zapojili do tří pracovních komisí EMS zaměřujících se na tyto okruhy aktivit:

- výchova a vzdělávání v meteorologii (dr. Halenka – MFF UK)
- prezentování meteorologických informací pro veřejnost (dr. Míková – ČHMÚ, ČT)
- mezinárodní styky, konferenční činnosti (dr. Řezáčová, ÚFA AV ČR)

Do čtvrté pracovní skupiny zaměřující se na akreditační problematiku v meteorologii, se dosud nepodařilo nalézt osobu z řad ČMeS, a tuto zprávu možno proto zařadit k řadě výzev k hledání a nalezení takové osoby. Do všech poboček je zaslán Věstník EMS.

Z dalších uskutečněných aktivit možno připomenout např. zřízení webovských stránek ČMeS, udělování Českých uznání za rozvoj meteorologie, řadu lokálních akcí v pobočkách apod. Pokračovaly a úspěšně se vyvíjely styky s dalšími vědeckými společnostmi, např. s Českou geografickou společností nebo Českou bioklimatologickou společností. Značné dynamiky dosáhla spolupráce s Českou astronomickou společností, což se odrazilo i v uzavření nové Dohody o spolupráci.

Pokud jde o vývoj členské základny, byl stav poměrně setrvalý s počtem členů v těsné blízkosti 200. Výbor ČMeS v tomto funkčním období uskutečňoval zpravidla 3 zasedání během roku.

V Praze dne 27.5.2002

prof. Jan Bednář
předseda ČMeS

Usnesení XVI. Valného shromáždění ČMeS konaného dne 29.5. 2002

1. VS schvaluje zprávu o činnosti ČMeS (viz str. 4) za období červen 1999 - květen 2002 přednesenou předsedou prof. J. Bednářem a doplněnou předsedy poboček.
2. VS schvaluje zprávu o hospodaření za uvedené období přednesenou hospodářkou RNDr. H. Vondráčkovou.
3. VS uděluje absolutorium odstupujícímu Výboru ČMeS.
4. VS bere na vědomí složení nového Výboru ČMeS (viz str. 2) vytvořeného podle Stanov ze zástupců zvolených v pobočkách.
5. Dále VS bere na vědomí, že za členy revizní komise byli delegováni:
Ing. Jaroslav Jež za pražskou pobočku,
6. VS dále souhlasí, aby předsedové poboček a vedoucí odborných skupin byli pravidelně zváni na jednání Výboru ČMeS, i když nejsou v pobočkách zvoleni přímo jako delegáti.
7. VS schvaluje výměnu členských legitimací a bere na vědomí, že jejich výměna proběhne v II. pololetí 2002.
8. VS souhlasí s pokračováním v dosavadních formách činnosti ČMeS.
9. VS ukládá výboru, aby se zabýval podněty z diskusí na VS.

V Praze dne 29.5. 2002

Největší historické průtrže mračen 25. – 26. května 1872 v českých zemích s následnými povodněmi v povodí Berounky a vznikem Mladotického hrazeného jezera (doc. RNDr. Bohumír Jánský, Miloslav Müller, RNDr. Vilibald Kakos), syllabus přednášky konané v Praze dne 28. 5. 2002

Bouřkové průtrže mračen v odpoledních hodinách 25. 5. 1872, trvající místy s bezdeštnými přestávkami až přes půlnoc následujícího dne, postihly neobvykle rozsáhlou oblast asi 500 km² západně od Prahy vymezenou přibližně městy Plzní, Příbramí, Berounem, Louny a Karlovými Vary. Podle historických pramenů způsobily nejničivější náhlu přírodní pohromu na území ČR za posledních nejméně 500 let s 337 obětmi na lidských životech při následných katastrofálních povodních na dolní Berounce a jejích přítocích a částečně i v povodí Ohře. V důsledku sesuvu svahů vzniklo na Mladotickém potoce u obce Odlezly (okres Plzeň-sever) hrazené jezero jako jediné s dobou vzniku v posledních tisíciletích na našem území. Na dvou lokalitách byly zaznamenány až dosud největší krátkodobé intenzity srážek v ČR, a to v Mladotících (blízko Odlezelského jezera) 237 mm asi za 1 hodinu a 289 mm asi za 10 až 15 hodin v Měcholupech (6 km jižně od Žatce), které leží v klimaticky nejsušší oblasti našeho státu s malou nadmořskou výškou. Na základě veškerého dostupného archivního materiálu z několika stanic v Čechách (průběhu počasí, tlaku, teploty, vlhkosti, směru a rychlosti větru), podrobných klementinských měření z příslušné ročenky, rakouských velmi zjednodušených synoptických map a pozorování počasí mnoha laických pozorovatelů v postižené oblasti dle literárních pramenů bylo zjištěno, že se tato oblast nacházela ve studené části poměrně hluboké cyklony, jejíž střed postupoval

pravděpodobně velmi zvolna jižně od Plzně a Prahy dále k severovýchodu až východu. Dle celkové analýzy uvedených materiálů z několika předcházejících dnů před 25. květnem a dne následujícího s uvážením i místy dosti podrobného pozorování tahu oblaků a postupu bouřek až s extrémními projevy (průtrže mračen, silná krupobití, orkánové nárazy větru, úplné setmění za dne, nepřetržitě hřmění) převládal v průběhu 25. 5. výrazný vertikální stříh větru ve směru (v nižších hladinách směr severovýchodní, ve vyšších hladinách jihozápadní). Analýza tohoto případu naznačuje, že stříh větru může neobvykle výrazným frontálním rozhraním (které bylo prokázáno nad územím Čech např. mezi Chebem a Šumavou) v oblasti poblíž středu cyklony působit velice příznivě jako spouštěcí mechanismus pro vznik mohutné organizované konvektivní oblačnosti s opakovaným výskytem silných přivalových dešťů nad určitou lokalitou. Na přednášce bylo také provedeno porovnání dosažených srážkových intenzit v roce 1872 s příslušnými světovými extrémy ještě s mnohem většími intenzitami, které se vyskytly v některých místech USA, v důsledku rozdílných aerologicko-synoptických podmínek.

Vilibald Kakos

Nový předseda Rady vědeckých společností

Česká meteorologická společnost je součástí Rady vědeckých společností (RVS). Začátkem letošního roku proběhla volba nového předsedy, neboť dosavadní předseda prof. Ing. Jaroslav Valenta, DrSc. požádal o uvolnění z funkce. Dne 17. ledna 2002 byl předsedou RVS zvolen

prof. MUDr. Ivo Hána, CSc.,

přední český imunolog a předseda Imunologické společnosti.

Prof. Hána zásadním způsobem ovlivnil u nás postavení imunologie jako vědeckého oboru. V roce 1984 stál u zrodu katedry imunologie v Ústavu pro další vzdělávání lékařů a v roce 1990 byl jako první

jmenován profesorem pro obor imunologie a alergologie. V tomtéž roce se stal ředitelem Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví. V současnosti pracuje jednak ve funkci vedoucího lékaře jeho imunologického pracoviště a dále také na 1. lékařské fakultě UK Praha. Prof. Hána publikoval přes 200 vědeckých sdělení, je spoluautorem šesti monografií, zastává funkce ve významných zahraničních společnostech, jako konzultant Světové zdravotnické organizace pracoval v několika rozvojových zemích. K jeho koníčkům patří historie umění, hudba a také lyžování a kanoistika.

Eva Žižková

Po dokončení tohoto Věstníku nás zastihla smutná zpráva o úmrtí pana **Antonína Dřevíkovského**, čestného člena České meteorologické společnosti. V této souvislosti považujeme za potřebné ocenit celoživotní dílo zesnulého v oboru meteorologie a klimatologie, vyslovit soustrast pozůstalým a požádat všechny, kdo jej znali, o tichou vzpomínku.

Podrobnější medailon bude uveřejněn v Meteorologických zprávách a příštím čísle našeho Věstníku.

za výbor ČMeS
Jan Bednář, předseda

Přejeme všem hezký zbytek léta a těšíme se na shledanou při podzimních aktivitách.

za výbor ČMeS Helena Vondráčková